

Namn att minnas

Sven Backlund

Engelsmännen har ett gammalt beprövat schema, som åtminstone förr i världen regelbundet användes vid bedömandet av statstjänstemän, såväl civila som militära. Personalen indelades i fyra kategorier. 1) De intelligenta och energiska. Det var bra folk, som kunde gå långt och anförtros höga poster. 2) De dumma och energiska. Sådana betecknades som rena katastrofmänniskor, som aldrig borde ha fått komma in i statstjänst, men om nu olyckan väl vore skedd, åtminstone aldrig borde befordras. 3) De dumma och lata. Det var användbart folk, som under lämplig tillsyn kunde komma väl till sin rätt i mellangraderna. 4) Slutligen de intelligenta och lata. De var mänsklighetens härlige, utvecklingens ädlaste produkt, för dem skulle de verkliga toppbefattningarna reserveras.

Sven Backlund karakteriseras ibland som intelligent och lat. Det är egentligen överraskande med tanke på hans mångsidiga vetgirighet och verksamhetsbegär. Man får en smygande misstanke att det blott rör sig om ett camouflage; att han bland sina diplomatiska konster och knep även förfogar över tricket att verka lat utan att vara det. Den som enbart observerat hans fenomenala fysiska och psykiska uthållighet vid den djupa nattgrogg i vars botten man finner världsgåtans lösning och inte observerat honom på hans tjänsterum några timmar senare, kan lätt frestas att falla för detta trick. Därmed vare hur som helst; antingen lättjan är spelad eller döljer den högre visdom, varom ovan ordats, torde eller åtminstone borde Sven Backlund höra till dem, för vilka de verkliga toppbefattningarna är reserverade.

»Jag är född till socialdemokrat», brukar Sven Backlund säga, som om han därmed uttömt sin politiska självbiografi. Och visst ligger det mycket i detta konstaterande. Hans far, Sven Backlund s:r, var under många decennier ett slags utrikespolitiskt faktotum inom arbetarrörelsen, utrikeskorrespondent till

arbetarpressen och grundare av den Nordiska folkhögskolan i Genève, där han under mellankrigstiden vistades omväxlande med London och Paris. Sven j:r växte alltså upp i en internationell miljö med socialdemokratiska ideal och utrikespolitiska intressen. Vid krigsutbrottet återvände fadern till Sverige, där han fortsatte att verka som utrikeskrönikör i socialdemokratiska tidningar. Sven j:r, som är född 1917, tog studenten 1936, och det mörka året 1940 återfinner man honom som ordförande i Socialdemokratiska studentklubben vid Stockholms Högskola.

I detta »Jag är född till socialdemokrat!» tycker man sig finna – eller tar man fel? – en halvt ironisk, halvt självvironisk reservation. Distansen är i varje fall klart angiven till de tjugotals unga män, av vilka några hamnat i regeringen, och en på statsministerposten, som ingalunda varit födda till socialdemokrater – men funnit det förenligt med sina intressen att bli socialdemokrater. Ingen kan med andra ord gärna anklaga Sven Backlund för att vara socialdemokrat av opportunist, möjligen av slentrian. Det finns ett intressant parallellfall: Olle Karleby, son till socialdemokraternas store i förtid bortgångne teoretiker Nils Karleby. Även Olle Karleby var född till socialdemokrat, men hans självständighet som statssekreterare i försvarsdepartementet ledde till en brytning med regeringen varigenom han först lämnade statstjänsten och därefter partiet.

Någon sådan brytning har i varje fall inte ännu inträffat för Backlunds del, men han är lika självständig som Karleby och att detta inte påskyndat hans karriär är uppenbart. Det har sagts att Backlund oombedd givit regeringen goda råd. Annorlunda uttryckt har han – till skillnad från alltför många kolleger – haft kurage att säga sin mening även när den inte sammanfallit med utrikesledningens. Sådant straffar sig. När hrr Palme och Wickman i sitt allvisa råd lyckats övertyga hr Erlander

om nödvändigheten av att Leif Belfrage på kabinettssekreterareposten efterträddes av en partivän i karriären, valde man inte heller den i särklass mest begåvade, nämligen Sven Backlund, eftersom han också råkade vara begåvad med självständighet. I stället valde man Ole Jödahl, som, om han överhuvudtaget säger någonting, i varje fall inte säger emot.

Dock, vi går händelserna i förväg. 1942 tog Backlund en pol mag. Då hade han i två år tjänstgjort som extra biträde på UD:s pressbyrå, och nu inträffade det för den tidens förhållanden enastående att Backlund efter avlagd examen ombads att söka som attaché. Karriären blev snabb. En viktig anhalt var Washington, där Backlund 1951-55 tjänstgjorde som förste beskickningssekreterare under Boheman. Han blev förstasidesstoff när han efter ett häftigt snöfall skidade från sitt hem till ambassaden iförd dubbelknäppt grå kostym - han brukar av princip aldrig överrock - och homburghatt, en bragd som höll på att driva den norske pressattachén till självmordets brant. Viktigare var att han i så hög grad vann Bohemans öra att han brukade kallas beskickningens grå eminens och att han blev så populär i Washington att han, kanske en smula överdrivet, fick namn om sig att vara *the best-liked man in the Swedish Foreign Service*.

1955-61 uppehöll han med stor skicklighet och framgång chefskapet för UD:s pressbyrå, där han en gång gjort sin diplomatiska debut. Sistnämnda år utsågs han till sändebud i Belgrad. Hans mest spektakulära bedrift som sådant, erinrande om bragden i Washington, utfördes när Tito inbjudit diplomatiska kåren på vildsvinsjakt. Backlund, som enligt uppgift aldrig tidigare hållit i en bössa, nedlade som av en händelse den mest bestialiska besten och han blev följaktligen åtminstone på Balkan den bästa skytten i den svenska utrikestjänsten. I själva verket lärde han sig en hel del om östeuropeiska problem, vilket kom väl till pass, när han till mångas förvå-

ning accepterade anbudet att bli generalkonsul i Berlin 1964. Karriärmässigt var det knappast någon befordran, men för en utpräglad *homo politicus* som Backlund hade naturligtvis den internationella brännpunkten Berlin en oemotståndlig lockelse. I Berlin kom han också, kanske främst genom sin personliga vänskap med numera förbundskansler Willy Brandt, att spela en nästintill storpolitisk roll. Det var i Backlunds hem, på neutral mark, som Willy Brandt den 6 juni för några år sedan första gången mötte Sovjets ambassadör i Östtyskland, och då började den första av de fina trådar spinnas, som nu lett till en omorientering av Bonns östpolitik. Vad Sven Backlund inte visste om Tysklandsfrågan, när han 1967 lämnade Berlin för att bli svensk EEC-ambassadör i Bryssel, är knappast värt att veta.

Skall han nu bli radiochef, som det ryktas, och därmed följa sin företrädare som pressbyråchef Olof Rydbeck i spåren? Knappast. Utan tvivel är han i det närmaste idealisk för befattningen. Redan det måste i regeringens ögon vara ett minus. Bortsett från sin allmänna begåvning kan han massmedia, han har journalistisk blick, han har en välbehövligt objektiv inställning till Sveriges radio/TV och han har ett utmärkt handlag med alla slags människor. Denne ytterst okonventionelle, skallige och gnäggande diplomat, som kommer till EEC-möten i röd toppluva (dock ej någon jakobinmössa!), denne outtröttlige debattör med sin humor, sin spontanitet och sin formidabla dialektiska talang, som håller stånd t o m inför Tingsten, kan prata omkull vem som helst. Därtill kommer som sagt att han är självständig. Även om radiochefen tenderat att i viss mån bli en kringkuren kung skulle det inte förvåna om Backlund vore mannen att få rätsida på Sveriges radio/TV, och detta kan ju näppeligen ligga i regeringens intresse.

Det är den ena sidan av saken. Den andra är att det väl knappast kan ligga i Backlunds intresse att avbryta en trots allt lovande di-

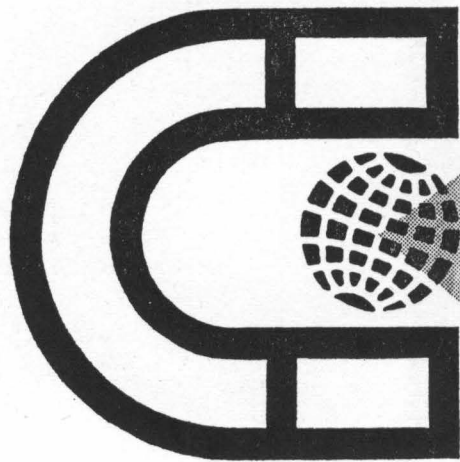
plomatisk karriär för en så otacksam och obehaglig uppgift som radiochefens. Så jämmerligt som regeringen skött våra relationer med EEC kommer den europeiska marknadsfrågan otvivelaktigt att inom kort bli vår största diplomatiska huvudvärk. Då behövs Backlund i Bryssel. När EEC-frågan väl är löst — so

oder so — skulle han pryda sin plats som ambassadör i Bonn. Såvida inte någon oförutsedd sinnesändring inom det socialdemokratiska partiet förde honom till kabinetssekreterare eller ännu hellre utrikesministerposten. Men det vore förmodligen för bra för att vara sant.

GU

För att kunna erbjuda våra kunder den bästa möjliga service och support, har vi utvecklat ett omfattande nätverk av tekniska supportcenter över hela världen. Detta gör att vi kan erbjuda våra kunder snabb och effektiv hjälp när de behöver det. Vår erfarenhet och kunskap gör oss till en pålitlig partner för alla våra kunder.

ASEA

överallt
mellan
polerna